

عنوان مقاله:

خوانش آیینی-اساطیری بازنمایی گرفت وگبردر تخت جمشید و کلبه و دمنه بایسنقری

محل انتشار:

نشریه هنرهای کاربردی، دوره 3، شماره 5 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

احسان آرمان - مربی، دانشکده هنر، دانشگاه سمنان

میترا ذاکرین - کارشناسی ارشد نقاشی

خلاصه مقاله:

روز و شب، سفید و سیاه، تاریک و روشن، ما در جهانی زندگی م یکنیم که بر پای هی این تضادها استوار است! نیک و بد، زشت و زیبا...! در آیین های ایران باستان این تضاد معانی گسترده و عمیقی یافته، تا آنجا که در آیین زرتشت (سپنتا مینو و انگره مینو) ۱ به صورت عنصری واحد، آفرینش را بنا نهاد هاند. جدال شیروگاو یکی از قدیمی ترین نقوش بکار رفته در هنر ایران می باشد. نگارندگان با انتخاب دو اثر کشتن گاو در تخت جمشید و نسخه ی کلبه و دمنه بایسنقری و تطبیق آن با یکی از حجاری های به جای مانده از کشتن گاو به دست میترا در آیین مهرپرستی ضمن اشاره به شباهت های موجود در این سه اثر تلاش می کنند تا باخوانشی اساطیری و آیینی ارتباط موجود در آن ها را بیان نمایند. در این مقاله روش گردآوری اطلاعات به صورت اسنادی و با استفاده از منابع مکتوب و اینترنتی می باشد و روش پژوهش نیز به صورت توصیفی - تحلیلی است که شباهت ها و تفاوت ها طی جدولی، مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته است. در مقاله حاضر پس از شرح کوتاهی از آیین مهری و نقش گرفت و گیر و اسطوره ی شیر و گاو، به مطالعه تصاویر گرفت و گیر در تخت جمشید و کلبه و دمنه بایسنقری، به مقایسه ی آن با کشته شدن گاو در آیین میترائیسم پرداخته و چنین نتیجه می گیرد که شباهت های غیر قابل انکاری در این دو نگاره وجود دارد. شاید بیان ارتباط معنایی جدال شیر و گاو در تخت جمشید با آیین مهر و شباهت های موجود در عناصر بصری آن در پژوهش های متأخر مورد بررسی قرار گرفته باشد لیکن آن چه این نوشتار را متفاوت می نماید بیان امکان پیوستگی و گستردگی مفاهیم اساطیری از روزگار نگارش کلبه و دمنه تا به تصویر کشیدن آن در عصر تیموری و تبیین امکان خوانشی آیینی اساطیری از این متن بر اساس تصاویر موجود از داستان کلبه و دمنه می باشد.

کلمات کلیدی:

میترائیسم، خوانش آیینی اساطیری، جدال شیر و گاو، تخت جمشید، کلبه و دمنه بایسنقری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2065345>

